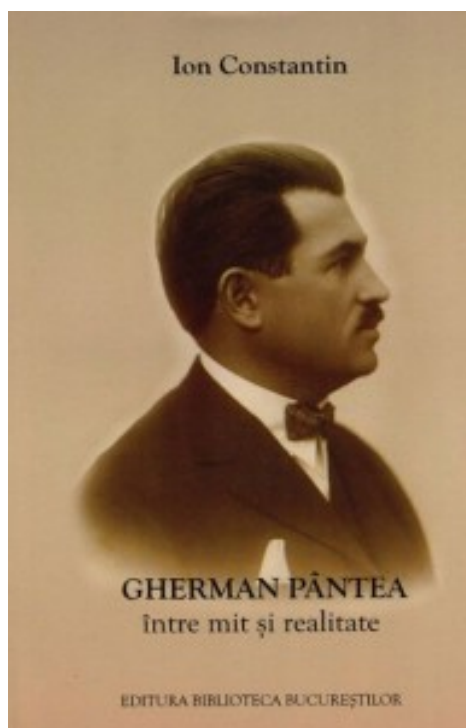

ION CONSTANTIN, *Gherman Pântea între mit și realitate*, Ed. Biblioteca Bucureștilor, București, 2010, 384 p.

Autorul cărții de față, Dl. Ion Constantin, cunoscut specialist în cercetarea problemelor istoriei contemporane a Poloniei, Ucrainei, Bucovinei și Basarabiei, prin filele tipărite acum pune în fața noastră viața unei personalități remarcabile și controversate: Gherman Pântea (1894-1968). Din păcate, el nu este cunoscut nici pentru oamenii de cultură, nici pentru specialiștii din România, cu toate că a fost unul dintre cele mai active elemente care au contribuit la înfăptuirea procesului de unire a Basarabiei cu România, la revenirea administrației românești pe pământul dintre Prut și Nistru, precum și la crearea unui regim umanitar românesc în Odessa, unde Gh. Pântea a fost primar între anii 1941-1944. Bazându-se pe o serioasă bibliografie, parțial inedită, Dl. Ion Constantin reușește să pună în discuție personalitatea extraordinară și faptele mai puțin cunoscute ale lui Gherman Pântea. Astfel

sunt relatările despre întâlnirile cu Al. Kerenski și cu V. I. Ulianov-Lenin. Poate că ar fi fost necesar să se accentueze că legea asupra drepturilor popoarelor din Rusia a fost promulgată și sancționată în primul rând de avocatul Kerenski și apoi reluată de Lenin. Relațiile lui Gherman Pântea cu autoritățile române și în anii interbelici și în timpul războiului (1941-1944) cred că trebuie privite și discutate și mai nuanțat. În orice caz trebuie remarcat că documentele ni-l relevă pe Gh. Pântea - apare neîntrerupt ca o personalitate românească luminoasă. În pofida urmăririi lui de către Securitate, a detenției în diverse închisori, a silirii să ducă o viață izolată, fără prieteni, omul conturat în cartea lui Ion Constantin a constituit și a rămas un simbol pentru români. Este și meritul autorului volumului de față care reușește să prezinte faptele prin prisma documentelor, folosind în paralel toate sursele de care a dispus.

Însoțirea textului de numeroase micro-biografii ale unor personalități oarecum legate de viața și truda lui Gherman Pânteș, dau un plus de valoare cărții de față. Pot să fac această afirmație deoarece toate micro-biografiile sunt bine documentate, aducând lămuriri într-o serie de direcții. Mă opresc aici asupra unui singur exemplu: în mai multe cazuri, C. Rakovski a fost considerat de a fi avut origină semită. Se demonstrează în cartea de față că acea afirmație nu este susținută suficient de solid prin dovezi care ar putea să-i dea o oarecare valoare pentru cercetători. În final, cartea cuprinde o serie de documente bine selectate de către autor. Reproducerea lor are meritul de a susține cuvintele autorului, convingându-l pe cititor asupra importanței rolului jucat de Gherman Pânteș pe scena istoriei românești. Pot încheia exprimând dorința de a vedea cât mai rapid cartea în librării, alături de alte lucrări din proiectul Făuririi unității naționale – seria Basarabia, publicate de autor la prestigioasa editură Biblioteca Bucureștilor, condusă de dr. Fl. Rotaru.

Radu Ștefan Vergatti